

SLUŽBENI GLASNIK

OPĆINE DUBROVNIK

Uprava i uredništvo:
Pred Dvorom 1
Telefon 23-122
List izlazi po potrebi

Dubrovnik, 13. listopada 1986.
Broj: 12 Godina: XXIV

Godišnja preplata d. 1.000.— doznačuje se na širo račun Tajništva Skupštine općine Dubrovnik za posebne namjene, broj 31700-637-126 kod Službe državnog knjigovodstva, III. I. 317 Dubrovnik.

S A D R Ž A J

134 Odluka o donošenju Prostornog plana općine Dubrovnik	257
135 Rješenje o raspisivanju dopunskih izbora za dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik u 21-oj i 42-oj izbornoj jedinici	272
136 Rješenje o raspisivanju ponovnih izbora za dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik u 20-oj i 35-oj izbornoj jedinici	272

134

Na temelju člana 10. stav 2. Zakona o prostornom planiranju i uređivanju prostora (»Narodne novine SRH«, broj 54/80 i 16/86) i člana 221. Statuta općine Dubrovnik, Skupština općine Dubrovnik na 3. sjednici Vijeća udruženog rada od 9. srpnja 1986. godine, na 3. sjednici Vijeća mjesnih zajednica od 9. srpnja 1986. godine i na 3. sjednici Društveno-političkog vijeća od 9. srpnja 1986. godine, donijela je

O D L U K U

o donošenju Prostornog plana općine Dubrovnik

Član 1.

Ovom odlukom donosi se Prostorni plan općine Dubrovnik (u daljem tekstu: Prostorni plan).

Provđebne odredbe Prostornog plana čine sastavni dio ove odluke.

Član 2.

Prostornim planom se utvrđuju dugoročne osnove organiziranja i uređivanja prostora, te zaštita i unapređivanje čovjekove okoline za područje općine Dubrovnik.

Član 3.

Prostorni plan sastoji se iz tekstualnog i grafičkog dijela.

Grafički dio sačinjavaju slijedeći grafički prilozi:

1. Grafičko prometni položaj općine
2. Seizmotektonika karta
3. Pedološka karta
4. Hidrogeološka karta
5. Namjena površina-postojeće stanje

6. Razmještaj radnih mesta i dnevne migracije zaposlenih (1981)
7. Turistički kapaciteti — postojeće stanje
8. Mreža naselja od 1985.
9. Sistem centralnih naselja i gravitacijska područja
10. Opremljenost stambenog fonda (1981)
11. Mreža i gravitacijska područja objekata osnovnog obrazovanja 1984.
12. Demografska obilježja
13. Promet
14. Elektroenergetska mreža
15. PTT i RTV mreža — postojeće stanje s planom od 1985.
16. Konflikti i ograničenja u prostoru
17. Prostorne mogućnosti
18. Shema prostornog razvoja
19. Namjena površina
20. Model prostornog razvoja turizma
21. Model prostornog razvoja primarnog i sekundarnog sektora
22. Funkcionalna organizacija prostora
23. Planirana mreža gravitacijskog područja osnovnog obrazovanja
24. Planirana mreža objekata zdravstva
25. Planirana mreža objekata predškolskog uzrasta
26. Objekti kulture
27. Objekti fizičke kulture i sporta
28. Razmještaj i gravitacijska područja objekta trgovine
29. Mreža komunalnih objekata
30. Infrastruktura 2000.
31. Plan PTT mreže
32. Plan vodoprivrednih zahvata
33. Zaštićena područja
34. Zaštićena, posebno vrijedna i ugrožena područja
35. Plan teritorijalne podjele općine
36. Plan izrade prostornih planova užih područja
37. Babino Polje — osnovna namjena površine
38. Šipanska Luka — osnovna namjena površine
39. Gruda — osnovna namjena površine
40. Orašac — osnovna namjena površine
41. Kuna Pelješka — osnovna namjena površine
42. Čilipi — osnovna namjena površine
43. Smokovljani — osnovna namjena površine
44. Govedari — osnovna namjena površine
45. Janjina — osnovna namjena površine
46. Građevinska područja od 1 — 255.

Član 4.

U pojedinim fazama izrade Prostornog plana i za njegove potrebe izrađeni su slijedeći elaborati:

1. Program za izradu Prostornog plana općine Dubrovnik
2. Osnove Prostornog plana općine Dubrovnik
3. Razvojne mogućnosti turizma na području općine Dubrovnik
4. Osnovna studija prometnog sustava općine Dubrovnik
5. Zaštita čovjekove okoline
6. Konzervatorska dokumentacija za područje općine Dubrovnik
7. Korištenje zemljišta i zemljišna politika općine Dubrovnik
8. Valorizacija i kategorizacija prirodnih vrijednosti područja općine Dubrovnik
9. Pregled istraživanja prirodnih osobina područja općine Dubrovnik
10. Pedološka obrada područja općine Dubrovnik
11. Obrada postojećih podataka fizičkih, kemijskih, bioloških i drugih osobina mora u pojedinim dijelovima akvatorija općine Dubrovnik
12. Stručni režim u odnosu na stabilnost atmosfere
13. Socio-demografske odrednice prostorno-ekonomskog razvoja općine Dubrovnik.

Ovi elaborati predstavljaju sastavni dio dokumentacijske osnove Prostornog plana.

Član 5.

Danom stupanja na snagu ove odluke prelazeju važiti:

- Odluka o građevinskom području (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 1/83 i 3/85),
- Odluka o zaštitnom obalnom pojasu (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 4/83, 7/83, 14/83 i 3/85),
- Odluka o Generalnom urbanističkom planu Dubrovnika (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 5/69),
- Odluka o odobravanju rekonstrukcija postojećih objekata (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 7/83),
- Odluka o izgradnji manjih gospodarskih objekata (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 15/76).

Član 6.

Generalni urbanistički planovi i provedbeni planovi koji su donijeti prije stupanja na snagu Prostornog plana, a nisu s njima u skladu, usklađit će se u postupku realizacije Prostornog plana.

Član 7.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom glasniku općine Dubrovnik«.

Broj: 01-657/4-86

Dubrovnik, 9. srpnja 1986.

Predsjednik
Skupštine općine
Tomislav Milković, v. r.

Predsjednik
Vijeća udruženog rada
Vicko Baljević, v. r.

Predsjednik
Vijeća mjesnih zajednica
Miše Galjuf, v. r.

Predsjednik
Društveno-političkog vijeća
Niko Mišić, v. r.

PROVEDBENE ODREDBE PROSTORNOG PLANA OPĆINE DUBROVNIK

I. OPĆE ODREDBE

1. Uređenje prostora i izgradnja na području općine Dubrovnik, kao i izrada prostornih planova užih područja mora se obavljati u skladu s Prostornim planom općine Dubrovnik. Dinamika uređivanja prostora određuje se srednjoročnim planom uređenja prostora.
2. Prostor se može trajno koristiti samo na osnovi odredbi ovog plana i drugih prostornih planova koji se za uža područja donose na temelju postavki ovog plana, kao i na temelju onih odredbi postojećih prostornih planova koje nisu u suprotnosti s Prostornim planom. Karta »Namjene površina 2000« u mjerilu 1:25.000 i tekst koji slijedi smatraju se temeljnim dokumentom za primjenu ovog plana.
3. Namjena prostora određena je Planom namjene površina utvrđenim u Prostornom planu i to za:
 - poljoprivredu (višegodišnje kulture, višegodišnje kulture miješane s jednogodišnjim kulturama, cvijeće, povrće i aromatično bilje),
 - šumarstvo (šumsko-privredno područje, zaštićene šume, visoke šume, ostale niske šume i šikare, makije, grmlje juniperusa),
 - prometne koridore (aerodrom i zračni koridori, magistralne auto-ceste, ostale magistralne ceste, regionalne ceste, lokalne ceste, željezničke pruge i postrojenja, industrijski kolosijek, pomorski plovni putovi i lokalni pomorski plovni putovi),
 - ostale namjene (naselja sa stambenim, centralnim i pratećim funkcijama, ostala

naselja, veće proizvodno-skladišno-servisne zone, područje za turističku izgradnju, područje intenzivne turističke izgradnje do 2000. godine, turističko-rekreativna područja, sportsko rekreativno područje, eksplotaciona područja u funkciji, potencijalna eksplotaciona područja, utvrđena područja marikulture, potencijalna područja marikulture, prostor rezerviran za izgradnju mikroakumulacija, nacionalni park).

Utvrđena namjena površina može biti osnovna i prevladavajuća.

4. Osnovnu namjenu ima prostor čije je korištenje podređeno jednoj funkciji. To su poljoprivredna i šumska područja, prometni koridori i eksplotaciona područja u funkciji. U zonama osnovne namjene mogu se locirati i drugi sadržaji koji ne proizlaze iz potrebe osnovne namjene, a to se u pravilu odnosi na objekte infrastrukture i vodoprivrede.
5. Prevladavajuću namjenu ima prostor koji se koristi od strane više različitih korisnika, a jedna od namjena dominira. To su sva ostala područja.
U zonama s prevladavajućom namjenom moguće je preklapanje različitih funkcija, s tim da one nisu u suprotnosti s osnovnom namjenom.
6. Privremeno korištenje prostora može biti drugačije nego što je predviđeno ovim planom, ali uz ispunjavanje slijedećih uvjeta:
 - da srednjoročnim planom uređenja prostora nije utvrđeno da je nastupila potreba za trajno korištenje prostora,
 - da se po isteku utvrđenog roka za privremeno korištenje prostora privremenom korisniku ne priznaju nikakva prava na tom prostoru ni odštete,
 - da se za vrijeme privremenog korištenja postojeće karakteristike prostora i zemljišta ni u čemu ne promijene, kako bi se sačuvali za planiranu (definitivnu) namjenu.
7. Postojeći korisnik prostora, tj. korisnik koji se zateče stupanjem na snagu odredaba ovog plana, koristi taj prostor i dalje na isti način kao i do sada sve do konačnog privodenja prostora definitivnoj svrsi ili do drugičnog, privremenog korištenja.
8. Građevinsko područje je područje namijenjeno izgradnji naselja, a sastoji se od izgrađenog dijela i dijela predviđenog za daljnji razvoj.
9. Na građevinskom području ne smiju se graditi objekti koji bi svojim postojanjem ili upotrebotom, neposredno ili potencijalno ugrožavali život i rad ljudi u naselju ili ugrožavali vrijednost čovjekove okoline, niti se smije zemljište uređivati ili koristiti na način koji bi izazvao takve posljedice.
10. Granice građevinskog područja za sva naselja određena su na kopiji katastarskog plana i u pravilu idu granicama katastarskih čestica. Za slučajeve u kojima granica dijeli katastarsku česticu potrebno je utvrditi uvjete za njenu parcelaciju.
11. Granice građevinskog područja definirane za gradska naselja istovremeno predstavljaju i granice gradskog područja.
12. Proširenje građevinskog područja može se provesti pod uvjetima da se za to utvrde stvarne potrebe pod čime se podrazumijeva nedostatak slobodnih površina za izgradnju potrebnih sadržaja u granicama građevinskog područja pod uvjetima da postoji opći društveni interes.
Proširenje granica građevinskog područja treba provesti na način da se povežu razdijeljeni dijelovi pojedinih naselja i na taj način naselje zaokruži u jedinstvenu prostornu cjelinu.
13. Građevinsko područje se ne može širiti na zemljišta za koja se utvrde slijedeći faktori ograničenja:
 - nepovoljni mikroklimatski uvjeti,
 - klizišta,
 - tektonski rasjedi,
 - zemljišta nedovoljne nosivosti tla,
 - zemljišta ugrožena elementarnim i drugim nepogodama,
 - zemljišta s visokim nivoom podzemnih voda,
 - plavna zemljišta,
 - zaštićena poljoprivredna zemljišta,
 - šume i šumska zemljišta,
 - zemljišta rezervirana za posebne privredne aktivnosti,
 - infrastrukturni zaštitni pojasevi,
 - rezervirane zone posebne namjene,
 - područja pod zaštitom spomenika kulture i prirode,
 - zone vrijednih krajolika,
 - zemljište koje zbog njegovog položaja nije ekonomično komunalno opremiti.
14. Izvan građevinskog područja može se odboriti izgradnja onih objekata koji se, obzirom na svoju namjenu, grade van građevinskog područja, a to su objekti infrastrukture, objekti za preradu mineralnih sirovina, vojni i drugi objekti od interesa za narodnu obranu, rekreacioni, zdravstveni i slični objekti, te pojedinačni gospodarski objekti poljoprivrednih proizvođača, kao i rekonstrukcija postojećih stambenih objekata. Objekti povremenog stanovanja u vlasništvu građana (kuće za odmor, oporavak i sl.) ne mogu se graditi izvan građevinskog područja.
Pojedinačni gospodarski objekti iz stava 1. ove točke mogu se graditi samo pod uvjetima i na način propisan Planom. Uvjeti su da postoji određena minimalna površina poljoprivrednog zemljišta i obavezna kultura na

- njemu, kao osnova za gradnju takvog objekta, te maksimalna veličina objekta u odnosu na veličinu zemljišta i kulturu.
15. Postojeći stambeni objekti koji su nakon utvrđivanja građevinskog područja ostali izvan granice građevinskog područja mogu se sanirati i adaptirati u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života građana. Dogradnja i nadogradnja ovih objekata nije dozvoljena.
16. Odredbe-točaka 6., 7.-i 15. ne odnose se na objekte koji su odlukama Izvršnog vijeća i Skupštine općine određeni za rušenje.
17. Na području Specijalnog rezervata u moru Malostonskog zaljeva, kontaktnoj zoni Mokošica (kć. br. 20/2), području Ratac i Mokalo bespravno izgrađeni objekti u okviru građevinskog područja, koje je prošireno u odnosu na Odluku o građevinskom području (»Službeni glasnik općine Dubrovnik«, broj 1/83 i 3/85), kao i pojedinačni objekti na području Specijalnog rezervata Malostonskog zaljeva izgrađeni izvan građevinskog područja definiranog Prostornim planom, mogu se definitivno zadržati pod uvjetima da se prostornim planovima tih područja utvrdi mogućnost njihovog trajnog zadržavanja. Prostorni planovi za ova područja moraju se donijeti u roku od 5 godina, a do tada se svi navedeni objekti zadržavaju u zatečenom stanju i na njima se ne mogu izvoditi nikakvi daljnji radovi.
18. Poljoprivredno zemljište mora uživati poseban status i zaštitu. Vrijedno poljoprivredno zemljište utvrđeno ovim planom mora se intenzivno obrađivati uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera i ne može promijeniti namjenu osim kada su u pitanju potrebe oružanih snaga i općenarodne obrane. Na njemu se mogu izgrađivati samo objekti koji služe za obranu od poplava, te za odvodnjavanje i navodnjavanje.
19. Ostalo poljoprivredno zemljište iskorištavat će se i uređivati na način utvrđen ovim planom. Ovo zemljište može promijeniti namjenu samo radi:
- potreba oružanih snaga, odnosno općenarodne obrane,
 - osnivanja i proširivanja groblja,
 - odlaganja smeća i otpadaka, ako za to ne postoje drugi pogodni prostori,
 - izgradnje objekata koji služe za obranu od poplave, za odvodnjavanje i navodnjavanje, za uređivanje bujica, te za zaštitu voda od zagadivanja,
 - uključivanja u šumsko-gospodarsko područje, ako je racionalnije pošumljavanje od privođenja poljoprivredi,
 - pošumljavanja marginalnog zemljišta brzo rastućim vrstama drveća.
- Ako ima opravdanja, da se i iz drugih razloga promijeni namjena, tako da se ono više ne iskorištava za poljoprivrednu proizvodnju, građani, građanska ili društvena pravna lica plaćaju jednokratnu naknadu, koja ne može biti manja od trostrukе prometne vrijednosti, a do visine tridesetgodišnjeg iznosa katastarskog prihoda zemljišta iste kulture i klase na području katastarske općine. Izgradnja na ovom poljoprivrednom zemljištu može se odvijati prema odredbama o korištenju prostora utvrđenim ovim planom.
20. Planom su predviđene sljedeće kategorije šuma na šumskom zemljištu:
- vrijedne šume u koje spadaju sve visoke šume,
 - zaštićene šume,
 - ostale šume,
- a na osnovi Zakona o prostornom planiranju i uređivanju prostora, Zakona o zaštiti prirode (odлуka donesenim na temelju njega) i šumsko-gospodarske osnove.
21. Vrijedne šume su sve visoke šume na području općine navedene u ovom planu. Šumsko zemljište pod visokim šumama ne može mijenjati namjenu izuzev za potrebe oružanih snaga, odnosno općenarodne obrane, te izuzetno za izgradnju krupne infrastrukture. Ova kategorija šumskog zemljišta obuhvaća prema namjeni i značaju:
- a) gospodarske šume čije uređivanje i iskorištanje se obavlja prema šumsko-gospodarskoj osnovi,
 - b) ekološko-ambijentalne šume čije uređivanje se također vrši prema šumsko-gospodarskoj osnovi.
22. Režim uređivanja i korištenja šuma u okviru Nacionalnog parka »Mljet« utvrđuju se Prostornim planom posebne namjene, koji usvaja Sabor SR Hrvatske. Za ostale kategorije šuma, koje se planiraju valorizirati u turizmu, utvrdit će se se provedbenim urbanističkim planovima turističkih zona.
23. Režim uređenja i korištenja utvrđuje se šumsko-gospodarskom osnovom. Za provođenje ovog plana bitne su sljedeće mjere:
- pošumljavanje šikara, makije i krša naročito u vodozaštitnim zonama, te turističkim zonama, radi ekološke zaštite i unapređivanja ambijenta,
 - izgradnja šumskih komunikacija i uređivanje i čišćenje šumskog zemljišta radi spriječavanja šumskih požara,
 - pošumljavanje zapuštenih površina, koje nije racionalno obrađivati.
- Šumsko-gospodarsku osnovu potrebno je uskladiti s Pravilnikom o načinu izrade šumsko-gospodarskih osnova područja, jer naročito obavezan grafički dio predstavlja jednu od osnovnih podloga i za provođenje ovog plana.
24. Način zaštite, uređenja i korištenja parka prirode, park-šume značajnog krajolika utvr-

kata emisija zagađujućih materija mora se svesti u granice tehničko-ekonomskih moguć-

nosti s tim da ne prelazi slijedeće granične vrijednosti:

	c mg/m ³	c ₉₅ mg/m ³	vrijeme uzrokovanja i domen pripreme
sumpor-dioksid	0,040	0,110	24 h — čovjek
dim	0,030	0,070	24 h — čovjek
lebdeće čestice	0,050	0,110	24 h — čovjek
ugljen-monoksid	10,08 - satni prosjek		čovjek
olovo — Pb	0,250 mg/m ³	d	ribogojstvo, voćnjaci (izuzev korjenastog povrća) pašnjaci
fluor	0,0004 mg/m ³		bor i slične biljke
sumpor-dioksid	0,060 mg/m ³		bor i slične biljke

35. U cilju provođenja mjera za zaštitu od buke provest će se konkretna empirijska istraživanja posebno ugroženih područja uz Jadran-sku turističku cestu na dionici Zaton Doli — Zvekovica, a naročito:
- segmenti trase JTC gdje je data u ravni i iznad ravni obalnog terena kod Slanoga, Brsećina, Trstenoga, Orašca, Lozice, Mokošice, Rožata, Komolca, Sustjepana, Kupara — Mlina, Plata i Grude;
 - segmenti trase JTC gdje je cesta u dolinskim kotlinskim elementima reljefa kod Velikog i Malog Zatona, Zatona Doli i Rijeke dubrovačke.

Na temelju rezultata istraživanja u postupku izrade prostornih planova užih područja definirat će se zone velike ugroženosti u kojima se ne mogu graditi objekti za trajno zadržavanje stanovništva.

U cilju zaštite područja izloženog štetnom djelovanju buke od avionskog prometa moraju se planirati zahvati koji će umanjiti utjecaj buke na urbaniziranu zonu Cavtata.

36. Uz obalu mora utvrđuje se kontinuirani širi obalni pojas različite širine zavisno od prirodnih (reljefnih i pejsažnih i drugih postojećih i planiranih vrijednosti). U ovom postupku uvjeti uređenja prostora mogu se utvrditi samo na osnovi provedbenih planova.

Zaštitni obalni pojas naznačen je na katastarskim kartama u mjerilu 1 : 5000.

U zaštitnom obalnom pojusu nalazi se i pomorsko dobro za koje se utvrđuje pojus Širine najmanje 6 m od najviše plime, u kojem nema nikakve izgradnje, osim u posebnim slučajevima, kao što su luke i određeni proizvodi, skladišni i turističko-rekreacijski sadržaji.

Taj pojus slobodan je i pristupačan za sve građane, može se koristiti za rekreaciju (ku-

panje i sunčanje) i privez sportskih i drugih plovila. Kada se gradi uz more, mora se osigurati izgradnja kontinuirane šetne obalne staze uzduž javnog pomorskog dobra, u pravilu izvan njega. Staza mora biti takvog profila i clemenata po kojоj se mogu kretati i mimoilaziti pješaci s dječjim kolicima i kolica s invalidnim osobama. Na području pomorskog dobra, kao i na rubnom pojasu putničkih pristaništa u širini od minimalno 6 m od obale ne mogu se zadržavati ni parkirati nikakva vozila.

II. UVJETI UREĐENJA PROSTORA

37. Uvjetima uređenja prostora utvrđuju se uvjeti za izgradnju i korištenje objekata i uređenje i korištenje zemljišta za cijelo područje općine, i to posebno za građevinsko područje i posebno za ostalo područje općine, izuzev za zaštićene urbane i ruralne cjeline i područja zaštićene prirode za koja se uvjeti uređenja propisuju posebnim planovima i zakonima.

A. Izgradnja u građevinskom području

38. Radi osiguranja neophodnih uvjeta za život i rad, a ovisno o dinamici ostvarenja ovog prostornog plana može se izuzetno dozvoliti rekonstrukcija postojećih objekata na područjima iz člana 46. Zakona o prostornom planiranju i uređivanju prostora, i to u slučajevima i uvjetima predviđenim ovim člancovima i to:

— preinake kojima se ne mijenjaju osnovni gabariti objekata u cilju odvajanja stanarskih dijelova stanova u zasebne stambene cjeline uz mogućnost eventualne

- izgradnje vertikalnih vanjskih komunikacija,
- preinake u smislu otvaranja vanjskih otvora na postojećim objektima i izgradnja belvedera na postojećim mansardama,
- konstruktivne sanacije na način zadržavanja osnovnog gabarita čestice zgrade,
- preinake u smislu unutrašnjeg prostora bez povećanja volumena i bez promjene namjene prostora (promjena instalacija, promjena funkcije prostora, poboljšanje fizike objekata i sl.),
- popravak postojećeg krovišta (ravnih i koših),
- izmjena ravnih krovova u kose krovove bez mogućnosti nadogradnje nadzitka isključivo radi saniranja fizike objekata uz mogućnost korištenja u stambene svrhe tako dobivenog prostora,
- adaptacija postojećih mansardnih stanova uz mogućnost nadogradnje do max. 1,5 m od poda mansarde,
- uređenje građevinske parcele postojećeg objekta (ograde, potporni zidovi radi saniranja terena),
- adaptacija i sanacija postojećih poslovnih objekata i prostorija u slučaju da ne zadovoljavaju propisima iz oblasti zaštite na radu, zaštite od požara, higijensko tehničke mjere, a po nalogu nadležnih inspekcijskih službi,
- priključci postojećih stambenih i poslovnih objekata na komunalnu infrastrukturu, izgradnja cisterni ili gustijerni za vodu, objekti za pročišćavanje otpadnih voda na pripadajućoj građevinskoj parceli,
- ugradnja solarnih kolektora uz uvjete da se prateća instalacija rješava u postojećim gabaritima, i na način očuvanja autohtonosti karakteristične arhitekture,
- modernizacija elektroenergetskih objekata i postrojenja u cilju poboljšanja snabdjevanja potrošača električnom energijom i priključivanja novih potrošača (zamjena kompletnih dijelova opreme i postrojenja, ugradnja dodatne opreme i dopunjavanja u postojećim objektima i postrojenjima, popravak trafostanica, ugradnja novih elemenata radi usklađivanja s propisima HTZ zaštite na radu, zaštite od požara, mjerena i sl.),
- popravak postojećih groblja i grobnica, parkova, dječjih igrališta, vidikovaca, skverova, aleja i sl. u postojećem naselju,
- neophodni popravci operativne obale, lukačkih uređaja i instalacija, lukobrana, javnih plaža, plivačkih bazena, kupališta i sl.,
- radovi na rekonstrukciji postojećih objekata u cilju sanacije tih objekata od posljedica elementarnih nepogoda, kao i

radovi na zaštiti postojećih objekata od elementarnih nepogoda.

Navedene rekonstrukcije mogu se odrabavati ako tekućim srednjoročnim planom uređenja prostora dotično područje nije obuhvaćeno.

39. Prostornim planom definirana su građevinska područja za izgradnju naselja, izdvojenih proizvodno — servisno — skladišnih zona i izdvojenih područja za turističku izgradnju. U okviru građevinskog područja naselja mogu se graditi stambeni, pomoćni, gospodarski, javni, privredni, sportsko-rekreativni i drugi objekti.
40. U okviru izdvojenih proizvodno — servisno — skladišnih zona mogu se graditi industrijski objekti, veća skladišta, servisi, i to u pravilu oni koji zahtijevaju veće površine, veći obim prometa ili su izvori zagadenja čovjekove okoline.
41. U okviru izdvojenih područja za turističku izgradnju mogu se graditi smještajni turistički kapaciteti prema broju i strukturi koji su orientaciono definirani Prostornim planom, kao i ostali prateći trgovачki, ugostiteljski, zanatski, sportsko-rekreacijski i drugi objekti koji čine sastavni dio turističke ponude.
42. Unutar granica građevinskog područja zemljište se može parcelirati samo radi osnivanja građevinskih parcela, i to na temelju provedbenog plana ili uvjeta utvrđenih na osnovu zakona i Prostornog plana, kada provedbeni plan nije donesen.
43. Građevinskom parcelom smatra se zemljište koje po površini i obliku odgovara uvjetima utvrđenim za izgradnju objekata, a graniči s javnim putem.
44. Oblik parcele treba da je što pravilniji i da omogući smještaj objekata.
45. Ako kod utvrđivanja izgrađenog dijela građevinskog područja postoji dvojba o tome koji dio veće katastarske čestice služi objektu izgrađenom na njemu, građevinskom će se parcelom smatrati dio čestice udaljen od stambenog odnosno gospodarskog objekta koji sa stambenim objektom čini zajedničku cjelinu najviše 20 m², a od objekta povremenog stanovanja u vlasništvu građana najviše 10 m.
46. Na području za koje nije donesen provedbeni plan, uvjeti uređenja prostora za stambene, poslovne i druge objekte mogu se utvrditi samo u slučaju ako se građevinske parcele nalaze uz prometnicu ili ako su prethodno utvrđeni uvjeti uređenja za prometnice.
47. Granice proizvodno-skladišnih-servisnih i turističkih zona smatraju se orientacionima do izrade provedbenih urbanističkih planova za pojedina područja. Ako se provedbenim urbanističkim planom rješava samo dio cjelokupne zone, potrebno je prethodno izraditi

urbanistički program prostornog razvoja čitave zone.

45. Za izgradnju i uređenje prostora u naseljima koja bi trebala dobiti status gradskog naselja (Trpanj i Slano) do proglašenja naselja gradom, urbanistički uvjeti će se izdavati na temelju definiranih granica građevinskog područja, uvjeta utvrđenih Prostornim planom i na temelju provedbenih urbanističkih planova izvađenih za ova naselja. Ako se ova naselja ne proglaše gradovima u roku od godinu dana od usvajanja Prostornog plana, potrebno je pristupiti izradi planova uređenja manjih naselja.
46. Arhitektonsko oblikovanje objekata mora se prilagoditi postojećem ambijentu. Unutar postojećih jezgri uvjetuje se za individualnu izgradnju upotreba tradicionalnih materijala i načina izgradnje, mjerila zgrada i otvora, nagiba krova i pokrov, a shodno tome i za zgrade kolektivnog stanovanja i druge objekte. Ako krov služi kao nosač sunčanih kolektora nagib krova se podešava toj funkciji.

Objekti trebaju biti dobro orijentirani kako bi prihvatali maksimalnu insolaciju, te najmanji udar dominantnih vjetrova. Posebno treba voditi brigu o toplinskoj izolaciji, o vanjskoj i unutrašnjoj buci (između susjednih stanova), te što ekonomičnijem sistemu zagrijavanja i hlađenja.

47. Netto gustoća naseljenosti centralno poslovne i stambene zone ne smije prelaziti 200 stanovnika po hektaru. Izgrađenost zemljišta u zoni stambene namjene ne smije preći 30%, a u zoni stambeno-poslovne namjene ne smije preći 40%.

Iznimno može biti i veća, ako se radi o rekonstrukciji povijesnih ili drugih zaštićenih dijelova naselja, ali ne veća od zatečene.

48. Teren oko objekata, potporni zidovi, terase i slično moraju se izvesti tako da ne narušavaju izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno oticanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih objekata.

49. Izgradnja ograda i potpornih zidova (podzida) dozvoljava se samo prema postojećim okolnim prilikama. Osnovni materijal je kamen, a za ograde i zelenila (živice raznog oblika) i metal. Ne preporuča se izgradnja podzida viših od 1,5 m.

50. Uredjenju okoliša i zaštiti pejsaža treba posvetiti posebnu pažnju. Uz osiguranje potrebnog prostora za aktivnu i pasivnu dnevnu rekreaciju stanovnika naselja, osobito djece, omladine i starijih osoba, treba sačuvati zaštećeno vrijednije zelenilo i poljoprivredne površine.

U uređenju okoliša treba više primjenjivati autohtonu raslinje, te smisljeno saditi bjelogorici tamo gdje je zimi potrebno osunčenje, a ljeti sjena, te crnogoricu tamo gdje je kroz

cijelu godinu potreban zeleni zaštitni ili dekorativni pojas.

Individualno stanovanje

51. Individualno stanovanje sastoji se od slobodnostojeće (obiteljske kuće) ili od poluugrađene kuće (dio dvojne kuće ili završne kuće) ili od ugrađene kuće (kuća u nizu), s tim da svaka takva kuća može imati najviše dva stana, te maksimalnu visinu suteren + prizemlje + 1 kat i potkrovlije.
52. Maksimalna površina obiteljske stambene kuće mora biti tolika da zadovoljava osnovne uvjete suvremenog stanovanja, podrazumijevajući i sve higijensko-tehničke standarde.
53. Objekti koji se izgraduju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3,0 metra od susjedne međe, ili bliže ako nema otvora na toj fasadi, ali ne manje od 1 m.
Ako se na bočnoj fasadi objekta gradi balkon, loda ili prohodna terasa njihov vanjski rub mora biti udaljen min. 3,0 m od susjedne parcele.
54. Individualne kuće mogu, a često je to iz ambijentalnih razloga i preporuka, ili čak obaveza, stajati direktno do javne pješačke površine, što znači da se građevinski pravac i regulacijska linija (rub parcele prema javnoj površini) poklapaju, pa tako nema predbašte.
55. Količina i izgrađenost građevinske parcele za individualno stanovanje određuje se prema načinu izgradnje kako slijedi:
 - a) Kod izgradnje objekata na slobodnostojeći način:
 - minimalna površina građevinske parcele je 300 m², gdje je najmanja širina parcele 14,0 metara,
 - b) Kod izgradnje objekata na poluugrađeni način (dio dvojne kuće ili završna kuća u nizu):
 - minimalna površina građevinske parcele je 200 m², gdje je najmanja širina parcele 10,0 metara,
 - maksimalna izgrađenost građevinske parcele je do 40,0%.
 - c) Kod izgradnje objekata u nizu:
 - minimalna površina građevinske parcele je 150 m² gdje je najmanja širina parcele 7,0 metara,
 - minimalna površina građevinske parcele je 100 m², gdje je najmanja širina parcele 6,0 metara, ako se poklapaju građevinski pravac i regulaciona linija,
 - maksimalna izgrađenost građevinske parcele je 50% odnosno izuzetno (zatečeno) 60%.
56. Izuzetno, u izgrađenim dijelovima naselja, mogu se utvrditi urbanistički uvjeti za izgra-

dnju novih objekata na mjestu i u dimenzijama postojećih, ili za sanaciju i adaptaciju postojećih objekata, iako nisu ispunjeni uvjeti u pogledu širine i površine parcele, izgrađenosti parcele i udaljenosti objekata od susjedne mede, ali se tada ni u kojem slučaju ne smije pogoršati zatećeno stanje u pogledu insolacije i izgrađenosti parcele.

57. Objekti za povremeno stanovanje mogu se graditi u okviru građevinskog područja naselja i u okviru zona namijenjenih za turizam.

Kada se grade u naselju, za njihovu izgradnju važe svi uvjeti utvrđeni za individualne stambene objekte.

U okviru turističkih zona mogu se graditi isključivo u vidu apartmana, bungalova i sl. u organiziranim turističkim naseljima, na temelju prethodno izrađenog provedbenog plana.

58. Objekti niske stambene izgradnje građeni kao dvojni ili u nizu moraju uz susjedni zid imati izgrađen protupožarni zid minimalne otpornosti dva sata. Ukoliko se izvodi goriva konstrukcija krova, zid mora presijecati čitavo kroviste.

59. Unutar građevinske parcele za individualno stanovanje može se graditi samo jedna obiteljska kuća, te gospodarski, pomoći i manji poslovni objekt čija visina ne smije biti veća od prizemlja, ili se ukopavaju u teren, kao i promjena namjene postojećih stambenih i pomoćnih objekata uz suglasnost mješne zajednice.

U stambenoj zoni, na istoj građevinskoj parceli, mogu se graditi pomoći, gospodarski i manji poslovni objekti koji sa stambenom zgradom čine stambenu i gospodarsku cjelinu.

- Pomoćnim objektima smatraju se: garaže, drvarnice, spremišta i sl.
- Gospodarskim objektima smatraju se: šupce, staklenici, platenici, ljetne kuhinje, spremišta poljoprivrednih proizvoda (bez izvora zagadenja), staje, svinjci, kokošinjci, pčelinjaci, kunicnjaci i sl. (s izvorima zagadenja).

— Malim poslovnim zgradama smatraju se: Za tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske i fotografске radionice, prodavaonice poljoprivrednih proizvoda, kave-barovi, bifei i dr.

Za bučne i požarno opasne djelatnosti: automehaničarske radionice, lakirnice, bravarije, kovačnice, stolarije i slične radionice, te ugostiteljski objekti s glazbom i sl.

60. Gospodarske objekte navedene u točki 116. ovih odredbi mogu graditi samo osobe koje se bave gospodarskim djelatnostima kao osnovnim zanimanjem.

Prestankom bavljenja gospodarskim djelatnostima vlasnici su obavezni ukloniti te objekte sa zemljišta u roku dva mjeseca računajući od dana prestanka obavljanja te djelatnosti.

61. Građenje gospodarskih objekata po odredbama ovog plana dozvoljavat će se na cijelom području općine, osim:

1. Na užem području grada Dubrovnika od Orsule do Kantafiga, uključujući i otok Lokrum;
2. U naseljima s karakterom urbanih centara, i to u Trpnju, Stonu i Cavatu;
3. U zaštitnom pojusu javnih cesta;
4. U pojusu oko groblja čije granice se utvrđuju udaljenosću od 100 m od groblja;
5. Na području rezervata prirodnog predjela rijeke Ombla, isključujući postojeća naselja;
6. Na području na kojem je izgradnja ovih objekata zabranjena posebnom odlukom Općinske skupštine.

62. Najmanja udaljenost od regulacionog pravca odreduje se:

- za gospodarske objekte s izvorima zagađenja i za gnojišta u pravilu 50 m^2 , min. 30 m^2 i 5 m od susjedne parcele,
- za pčelinjake min. 20 metara,
- za sve ostale objekte 5 metara, minimalno 3 metra, ako se radi o rekonstrukciji već izgrađenog dijela gospodarskog objekta.

63. Izuzetno, izgradnja garaže može se dozvoliti na regulacionoj liniji ako je građevinska parcella strma, a ne postoji mogućnost njene izgradnje u dubinu, ali pod uvjetom da je prometnica na dijelu gdje se garaža gradi pregledna i da korištenjem garaže ne bude ugrožen javni promet (kolni i pješački).

64. Udaljenost gospodarskih objekata s izvorima zagađenja od stambenih i manjih poslovnih objekata ne može biti manja od 12 metara, a u dvorištima gdje se to ne može postići dopušta se min. udaljenost od 8 metara.

Udaljenost gnojišta; gnojišnih i zahodskih jama od stambenih i manjih poslovnih objekata ne može biti manja od 15 metara, a od ulične ogradi ne manja od 30 metara. Udaljenost naprijed spomenutih objekata od objekata za snabdijevanje vodom (bunari, izvori, cisterne i sl.) ne može biti manja od 20 metara.

Udaljenost gnojišta i gospodarskih objekata u kojima se spremi sijeno, ili slama ako su izgrađeni od drveta mora iznositi od susjedne mede najmanje 5 metara.

Izuzetno, udaljenost gnojišta od susjedne mede može biti i manja, ali ne manja od 1 metar pod uvjetom da se na toj dubini susjedne građevinske parcele određuju uvjeti ili već postoji gnojište odnosno objekti s izvorima zagađenja.

- Udaljenost pčelinjaka od stambenog objekta, poslovnog objekta i objekta sa stokom ne može biti manja od 10 metara.
- Udaljenost pčelinjaka ne može biti manja od 5 metara od susjedne međe ako su letišta okrenuta prema medu, a 3 metra ako su okrenuta u suprotnom pravcu.
65. Udaljenost bučnih poslovnih objekata i prostora od stambenih objekata ne može biti manja od 20 metara.
66. U naseljima u kojima je dozvoljeno držanje stoke gospodarski objekti s izvorima zagađenja mogu se graditi na udaljenosti min. 50 m od javnih sadržaja (objekti obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstva i kulture i sl.).
67. Na udaljenosti 50 — 100 metara od javnih sadržaja dozvoljen je uzgoj i tov stoke i peradi, za vlastite potrebe na jednoj parceli u ukupnoj količini od:
- odraslih goveda do 2 komada
 - tovne teladi i junadi do 2 komada
 - konja do 2 komada
 - sitne stoke do 5 komada
 - peradi do 50 komada.
- Na većim udaljenostima dozvoljena je izgradnja towilišta za najviše:
- odraslih goveda i konja do 50 komada
 - tovne teladi i junadi do 100 komada
 - sitne stoke do 100 komada
 - peradi do 2.000 komada.
68. Gospodarski i pomoći objekti mogu se graditi kao dvojni ili u nizu pod uvjetom da se grade od vatrootpornog materijala i s vatrobranim zidovima.
69. Zidovi staja moraju se graditi od vatrootpornog materijala, dok se svinje i peradarnici, kao i staje za ovce, koze i kuniće mogu podizati od drvene građe. Pod u staji i svinjcu mora biti nepropusni za tekućine i mora imati rigole za odvodnju osoke u gnojičnu jamu.
- Dno i stijene gnojišta do visine 50 cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala. Sva tekućina iz staja, svinjaca i gnojišta se ima odvesti u jame ili silose za osoku i ne smije se razlijevati po okolnom terenu. Jame i silosi za osoku moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala i moraju imati siguran i nepropusni pokrov, te otvore za čišćenje i zračenje.
70. Dio seoske građevinske parcele organizirane kao gospodarsko dvorište na kojem slobodno borave domaće životinje mora se ogradići ogradićem koja onemogućava izlaz stoke i peradi.
71. Za područja za koja nije obavezno donošenje provedbenog urbanističkog plana ili plana uređenja manjeg naselja, uvjeti uređenja prostora za stambene objekte mogu se utvrđivati ako se ispunе svi prethodno navedeni uvjeti, te još i ovi:

- da se objekt nalazi u građevinskom području određenom za naseljsku namjeru;
- da se sačuvaju svi infrastrukturni koridori, tj. širine tih koridora iz točke 99, bez ikakve izgradnje u koridorima prometnika sve do konačnog utvrđenja idejnog projekta nove ili rekonstrukcije postojeće prometnice;
- da se osigura prostor za prateće objekte i sadržaje društvenog i komercijalnog karaktera;
- da se ne zadire u aktivno, odnosno obradivo poljoprivredno zemljište koje u jednom komadu iznosi najmanje 600 m²;
- da se ne zadire u površinu kvalitetnog visokog zelenija;
- da se osiguraju priključci na javnu električnu struju, te vodovod i kanalizaciju, odnosno ako nema vodovoda i kanalizacije da se uvjetuje izgradnja cisterni za vodu i septička jama;
- da se predviđeni stambeni objekt ne nalazi u posve neizgrađenom prostoru, što znači da do prve postojeće (izgrađene) kuće ne može biti veća udaljenost od 60 m.

Shodno ovim odredbama utvrđuju se i uvjeti uređenja prostora za ostale objekte na parceli.

Kolektivno stanovanje

72. Kolektivno stanovanje sastoji se od kuće u kojoj se na jedan vanjski ulaz ili na jedno stubište vezuju najmanje tri stana. Visina kuće je u pravilu od prizemlja i 2 kata do najviše suteren + prizemlje + 4 kata (najviše 18 m visine mjereno od najviše strane terena), a tek iznimno do 8 katova (prizemlje + 8 katova), odnosno najviše 28 metara visine mjereno od najviše strane terena. Katom se smatra i uređeno potkrovljje.
73. Podrumom se smatra najniža etaža ako:
- na kosom terenu kota gornjeg ruba stropne konstrukcije te etaže nije viša od 40 cm od kote konačno zaravnatog terena na višem dijelu, i ako kota definitivno zaravnatog terena nije niža od 20 cm od kote gornjeg ruba temelja na najnižem dijelu;
 - na ravnom terenu kota gornjeg ruba stropne konstrukcije te etaže nije viša od 1 metar od kote konačno zaravnatog terena.
74. Potkrovljem se smatra uređeni tavanski prostor, odnosno tavanski prostor koji je moguće urediti za korištenje u stambene, odnosno poslovne ili gospodarske svrhe, čiji nadzid iznad kote gotovog poda nije viši od 150 cm i čiji su prozori izvedeni na zabatnom zidu ili u kosini krova.

75. Pri izgradnji novih objekata ili većoj rekonstrukciji postojećih (osobito u slučaju nadogradnje i prigradnje), međusobna udaljenost objekata kolektivne stambene izgradnje ne može biti manja od visine sljemena krovišta tu najmanje 1,5 m iznad nivelete te površine. Ovo se ne primjenjuje kada se radi o izgradnji u starom primorskom ambijentu u kojem se već stanuje u prizemlju u razini ulice.
- $$\frac{H_1}{2} + \frac{H_2}{2} + 5 \text{ m}$$
- gdje je H_1 visina vijenca jednog objekta, a H_2 visina vijenca susjednog objekta, pod uvjetom da krovite nema nagib veći od 60° a slijedeća uvučena etaža da ne prelazi liniju nagiba od 45° .
76. Za stambeno-poslovne objekte uvjeti uredenja prostora utvrđuju se u pravilu provedbenim planom. Iznimno, kada se radi o interpolaciji objekta, mogu se utvrditi uvjeti uredenja prostora za manje poslovno-stambene objekte, i to za stambenu kuću s lokalima u prizemlju (trgovinama, ugostiteljstvom, servisima, obrtničkim radnjama i sl.), te društvenim prostorijama. Isto tako mogu se iznimno utvrditi uvjeti uredenja prostora za promjenu stambenog objekta u stambeno-poslovni ako djelatnost ne ugrožava život i rad u naselju, i to u cilju poboljšanja društvenog standarda (za potrebe snabdijevanja, obrazovanja, zdravstva, kulture, socijalne zaštite, uprave i sl.), a uz suglasnost mjesne zajednice.
77. U centralno-poslovnim zonama gradova i naselja gradskog karaktera, svi novi stambeni objekti trebali bi u pravilu u prizemlju imati samo poslovne sadržaje, i to raznovrsne lokale.
78. Objekti kolektivnog stanovanja i poslovni objekti, kada se izvode u bloku, uz susjedni zid moraju imati izgrađen protupožarni zid minimalne otpornosti 2 sata. Ukoliko se izvodi goriva krovna konstrukcija zid mora presjecati čitavo krovite. Protupožarni zid gradiće se uz dilatacionu rešku, kad dužina objekta zahtijeva njegovo dilatiranje. Iznimno, u slučajevima kad organizacija objekta zahtijeva trajno horizontalno povezivanje dilatiranih dijelova objekta, protupožarni zid nije obavezan pod uvjetom da postoje dva stubišta koja nisu udaljena više od 30 m od bilo koje prostorije između dilatacija uz koje je izведен protupožarni zid, i udaljenost protupožarnih zidova nije veća od 120 m. U slučaju da se kroz protupožarni zid treba osigurati horizontalna komunikacija izvode se protupožarna vrata čija vatrootpornost ne može biti manja od vatrootpornosti protupožarnog zida.
79. Kod stanovanja u prizemlju, svaki novi stan odnosno najniža stambena etaža, ako se nalazi neposredno do javne površine na udaljenosti od 4 m (pješačke, kolne, parkirne ili igrališne) mora imati kotu poda podignutu
80. Stambeni objekti u higijenskom i tehničkom smislu moraju zadovoljiti važeće standarde.
81. Prostor za prikupljanje otpadaka mora biti ozidan i pristupačan vozilima za odvoz s maksimalnim nagibom od 8%, a u skladu s općinskom odlukom o odvozu smeća.
- #### Javni objekti
82. Pod javnim objektima podrazumijevaju se objekti obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, kulture i fizičke kulture, uprave, trgovine, turizma, ugostiteljstva, zanatstva, finansijske ustanove, osiguravajući zavodi, poslovne, predstavništva i sl.
83. Izgradnja javnih objekata vršit će se u pravilu na temelju provedbenog plana. Kad se utvrđuju uvjeti za uredenje prostora za izgradnju na području za koje nije dotesen provedbeni plan primjenjivat će se provedbene odredbe ovog Prostornog plana.
84. Do ovih objekata, odnosno do građevinske parcele na kojima se ti objekti nalaze, mora se izgraditi javna prometna površina, minimalne širine kolnika 3,5 m za jednosmjerni, ili 5,5 m za dvosmjerni promet, pogodna za promet vatrogasnih vozila.
85. Na građevinskoj parceli odnosno na javnoj prometnoj površini uz tu parcelu potrebno je osigurati dovoljan broj parkirališnih mesta za osobna vozila.
86. Ako se dječji vrtić, jaslice, osnovna ili srednja škola grade sjeverno od postojećeg objekta, njihova udaljenost od tog objekta mora iznositi najmanje njegove tri visine, odnosno ako se ispred ovih ustanova gradi novi objekt, njihova udaljenost prema jugu od ovih objekata ne može biti manja od tri njegove visine.
87. Uz dječji vrtić, jaslice, osnovnu i srednju školu obavezno je osigurati slobodne zelene površine za igrališta i boravak djece na otvorenom.
88. Uz ugostiteljske objekte u pravilu treba predviđeti otvoreni ugostiteljski prostor.
89. Visina javnih objekata izuzev objekata trgovine, turizma i ugostiteljstva grada Dubrovnika ne može biti veća od prizemlja i četiri nadzemne etaže, a na području ostalih centralnih naselja ne može biti veća od prizemlja i dvije nadzemne etaže, dok u ostalim naseljima ta visina ne bi trebala biti veća od prizemlja i jedne etaže, a što zavisi od susjednih javnih objekata i objekata kolektivnog stanovanja. Visina objekata turizma, trgovine i ugostiteljstva ne može biti veća od prizemlja i 8 nadzemnih etaža, a što zavisi

od konfiguracije terena i susjednih javnih objekata i objekata kolektivnog stanovanja.

Privredni objekti

90. Pod privrednim objektima podrazumijevaju se industrijski objekti, skladišta, servisi i društvena zanatska proizvodnja. Pod većim privrednim objektima podrazumijevaju se veći izgrađeni objekti, veća skladišta, servisi i društvena zanatska proizvodnja, koji zahajtevaju veće površine, kao i dopremanje ili otpremanje većih količina robe i sirovina, kao i oni objekti koji su potencijalni izvori različitih zagadenja čovjekove okoline ili provuzrokuju prekomernu buku.
Ovi objekti se moraju graditi u posebnim zonama namijenjenih za te svrhe.
91. Razmještaj i veličina zona iz prethodne točke, koje se nalaze izvan naselja, načelno su definirani Prostornim planom (proizvodno-skladišno-servisne zone). Ako se nalaze u sklopu naselja određuju se generalnim urbanističkim planom ili provedbenim planovima. Uvjeti uređenja prostora za izgradnju objekata u ovim zonama utvrđuju se u pravilu na osnovi provedbenog plana.
92. U okviru stambenih zona mogu se graditi manji objekti čiste industrijske i zanatske proizvodnje, manja skladišta i servisi, te drugi objekti male privrede, koji svojim postojanjem i radom ne ugrožavaju ostale funkcije i čovjekovu okolinu u naselju (proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, papirne ambalaže, sitnih elemenata od plastične mase, dječjih igračaka, predmeta od metala, elektro-tehničkih proizvoda itd.).
93. Izgrađenost građevinske parcele u proizvodnoj — skladišno-servisnoj zoni ne može biti veća od 80%, a zelene površine ne mogu biti manje od 20% od građevinske parcele.

Turizam i rekreacija

94. Prostori namijenjeni za turizam i rekreaciju mogu se locirati u sastavu naselja i u zasebnim zonama, a uvjeti uređenja prostora mogu se utvrditi samo na osnovi provedbenih planova.
Zasebne turističke zone izvan naselja, kao i veće zone unutar stambenih naselja definiraju se ovim Prostornim planom kao »Područja za turističku izgradnju«. Namijenjena su većim hotelskim i drugim oblicima turističke smještajne ponude u čvrstim objektima (apartmani, turistička naselja, odmarališta i sl.), kampovima, te nužnim pratećim sadržajima, rekreacijskim i slobodnim prostorima, sportskim lukama i lučicama, odnosno odgovarajućim nautičkim bazama.
95. Sportsko-rekreacijski sadržaji gradić će se u okviru posebnih zona i u okviru naselja. U

prostornom planu su izdvojeni samo veći i najznačajniji sportsko-rekreacijski centri (Srd i Ljuta). Lokacije sportsko-rekreacijskih sadržaja za centralna naselja (osim gradova i naselja gradskog karaktera) definirani su u sklopu osnovne namjene površina ovih naselja. Lokacije sportsko-rekreacijskih sadržaja koji će se graditi u građevinskim područjima ostalih naselja i zonama za turizam, kao i uvjeti za njihovu izgradnju, definirat će se generalnim urbanističkim planovima i provedbenim planovima.

Infrastruktura

96. Luka Gruž činiće tri prostorno-funkcionalne zone koje se trebaju uređivati u skladu s uvjetima iz provedbenog urbanističkog plana posebnim važećim propisima iz tretirane oblasti.
I zona je prostor postojećeg teritorija i akvatorija luke Gruž namijenjen pretežno putničkoj funkciji u perspektivi tj. putničkom i trajektnom prometu.
II zona je prostor veličine cca 4 ha na potezu Kantarsig-Batahovina-Sustjepan — namijenjen pretežno manipulaciji i pretovaru robe. U tom prostoru uređivati će se pretovarna obala, privezi, platoi za manipulaciju robe, kolne površine i željeznički kolosijek.
III zona je prostor uz plato Bosanke namijenjen za industrijsku i skladišnu funkciju luke sa svim pratećim objektima.
97. Unutar prostora lokalnih luka odvijat će se inješovita funkcija s akcentom na promet putnika i robe za lokalne potrebe.
Način uređenja pomorskih plovnih putova propisan je zasebnim propisima, a položaj istih definiran je globalno na karti Namjena površina u mjerilu 1 : 25.000.
98. Na platou Bosanke osigurava se površina veličine cca 1500x300 metara unutar koje će se izgraditi sadržaji neophodni za funkcioniranje putničke željezničke stanice i toretne željezničke stanice s loko-teretnom skupinom kolosijeka namijenjenih za opsluživanje luke Gruž i funkcioniranje robno-distributivnog terminala. Za navedenu zonu potrebno je izraditi provedbeni urbanistički plan i prometno-građevinsku, transportno-ekonomsku i ekološku studiju.
99. Zacrtane širine prometnih koridora potrebno je očuvati za planiranu izgradnju, rekonstrukciju i proširenje prometne mreže sve dok se trasa prometnice ili položaj prometnog objekta ne definira provedbenim urbanističkim planom ili idejnim projektom prometnice i dok se ista ne prenese na teren. Kada je trasa identificirana na terenu do momenta izgradnje prometnice moguće je utvrditi uvjetne uređenja prostora i unutar koridora, ali ne u pojasu korisne širine koridora određe-

ne u prometnim zakonima i pravilnicima. Zadrtane širine koridora — rezervata su:

— za magistralnu cestu (auto cestu)	300 m
— za ostale magistralne ceste	100 m
— za regionalnu cestu	70 m
— za lokalnu cestu	50 m
— za željezničku prugu Čapljina—Dubrovnik	300 m
— za industrijsku prugu	50 m

100. Ulica — cesta je javna prometna površina na kojoj se pored prometne odvijaju i druge funkcije naselja.

Širina regulacionog profila ulice — ceste u kojoj se odvija automobilski promet u gradu mora iznositi:

- 10—15 m za pristupne ulice — ceste,
- 15—18 m za sabirne ulice — ceste,
- 18—20 m za glavne ulice — ceste.

U izgrađenim dijelovima naselja na potezima gdje su formirani regulacioni i građevinski pravci, kao i na području specijalnih (otježanih) terenskih uvjeta širine mogu biti i manje.

101. Širina regulacionog profila javnih razvrstanih cesta-ulica mora iznositi minimalno:

- 50 m za magistralnu četverotračnu cestu
- 30 m za magistralnu dvotračnu cestu
- 20 m za regionalnu i lokalnu cestu - ulicu.

U izgrađenim dijelovima naselja, na potezima gdje su formirani regulacioni i građevinski pravci, kao i na području specijalnih (otježanih) terenskih uvjeta, navedene širine mogu biti i manje.

102. Parkirališna mjesta se ne mogu graditi uz ivicu kolnika magistralne, regionalne i glavne gradske ulice-ceste. Za sva centralna naselja i naselja gradskog karaktera potrebno je generalnim urbanističkim planovima i provedbenim planovima utvrditi normative parkirališnih potreba po pojedinom naselju i sadržaju naselja, ovisno o sadašnjem i prognoziranom stupnju motorizacije za pojedino naselje i namjeni sadržaja naselja.

103. Na svakoj cestovnoj raskrsnici u nivou nije dozvoljena sadnja drveća, niti bilo kakva izgradnja na visini iznad 1 m od kolnika u zoni trokuta preglednosti raskrsnice.

104. Građevinskoj parceli se mora omogućiti kolno-pješački pristup s javne cestovne površine minimalne širine 3,5 m, a preporuka je 4 m, uz uvjet da duljina pristupa ne prelazi 50 m, odnosno 100 m s ugrađenim ugibalištima na rastojanju 50 m.

105. Minimalna širina kolnika za jednosmjerni automobilski promet iznosi 3,5 m, preporuka je 4 m. Širina kolnika za obosmjerni promet iznosi min. 5,5 m, a preporuka je 6 m.

106. Minimalna širina pješačke staze (pločnika) iznosi 0,8 m x n, gdje je n broj pješaka koji se mimoilaze.

Minimalna širina javnih stubišta iznosi 3 m, a iznimno 2,4 m na kraćim potezima.

107. Za objekte individualne stambene izgradnje i objekte kolektivnog stanovanja, čija visina ne prelazi četiri kata, potrebno je osigurati vatrogasni kolni pristup najmanje s jedne strane objekta na kojoj se nalaze otvor i svih stanova.

Za ostale objekte kolektivnog stanovanja i za sve javne objekte potrebno je osigurati vatrogasni kolni pristup s dvije strane objekta na kojim se nalaze otvor. Kolnik vatrogasnog pristupa potrebno je dimenzionirati na nosivost 8 tona po osnovi.

Jednosmjerni kolni vatrogasni pristup je min. širine 3,5 m, a dvosmjerni 5,5 m s min. horizontalnim unutrašnjim radijusom od 12 m. Jednosmjerni pristup ne smije biti »slijep«. Udaljenost unutrašnje ivice kolnika vatrogasnog pristupa od objekta mora iznositi min. 5, a max. 12 m.

108. Dalekovodi za visokonaponske električne vodove od 110 KV — 35 KV ucrtani su na posebnoj karti »Infrastruktura« u mjerilu 1:25000. Širina zaštitnog pojasa propisana je suvremenim propisima sadržanim u zbirci elektrotehničkih propisa.

109. Prikљučivanje objekta na električnu mrežu odvijat će se na način propisan od elektro-distribucije »Elektrojug« Dubrovnik.

110. Područja općine Dubrovnik snabdijevat će se pitkom vodom iz regionalnih vodoopskrbnih sistema (Neretva-Pelješac-Korčula-Mljet) i grupnih i lokalnih vodoopskrbnih sistema.

111. Ako na dijelu građevinskog područja na kojem će se graditi objekti postoji vodovodna mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, stambeni objekt se obavezno putem priključaka opskrbuje vodom, a u suprotnom slučaju opskrba vodom rješava se prema mjesnim prilikama. Uvjetima uređenja prostora za izgradnju objekata primarnog i sekundarnog stanovanja, kada se isti grade u područjima gdje nema lokalnih izvora pitke vode određuje se obavezna izgradnja cisterni. Postojeći lokalni izvori (bunari, česme i sl.) moraju se održavati i ne smiju se zatravljati ili uništavati na drugi način. Naprave (bunari, crpke i cisterne) koje služe za opskrbu vodom moraju biti izgrađeni i održavati se prema postojećim propisima. Te naprave moraju biti udaljene i obzirom na podzemne vode locirane uzvodno od mogućih zagadivča, kao što su: fekalne jame, gnojišta, kanalizacijski vodovi i okna, otvoreni vodotoci ili bare i slično.

112. Ako na dijelu građevinskog područja na kojem će se graditi objekti postoji javna kanalizaciona mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, stambeni objekt se mora prikljuci na istu.

113. Otpadne vode iz domaćinstva moraju se prije ispuštanja u okoliš pročišćavati metodom autopurifikacije u septičkim jamama.

Otpadne vode iz industrijskih postrojenja moraju se prije upuštanja u recipijent precistiti do stupnja na kojem se nalazi recipijent odnosno do stupnja i na način predviđen posebnom odlukom Skupštine Općine.

114. Planom je određena centralna lokacija »Grabovica« za odlaganje krutog otpadnog materijala. Daljim istraživanjem potrebno je utvrditi pogodnost ove lokacije s obzirom na izvorište Omble. Za ostalih pet deponija određeni su makrolokacijom kod Babinog Polja, Grude, Kune pelješke, iznad uvale Smokvina i uz cestu Žuljana — Dubrava, a za određivanje mikrolokacije treba prethodno detaljno istražiti prirodne karakteristike (sastav i propusnost tla, smjer podzemnih voda) da bi se mogla utvrditi njihova podobnost za odlaganje otpada.

B) Izgradnja izvan građevinskog područja

115. Objekti koji se moraju ili mogu graditi izvan građevinskog područja moraju se locirati, projektirati, izvoditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, te korištenje drugih objekata izvan građevinskog područja, kao i da ne ugrožavaju vrijednost čovjekove okoline, naročito krajolika.

116. Pojedinačnim gospodarskim objektima (pomoći poljoprivredni objekti) koji se mogu graditi izvan građevinskog područja, a na poljoprivrednim površinama koje su veće od 2000 m² ako se one aktivno koriste, i ako je to zemljište udaljeno min. 600 m od najbližeg naselja, smatraju se slijedeći objekti:
- staklenici i plastenici
 - spremišta poljoprivrednih usjeva, alata i strojeva
 - spremišta ljekovitog i aromatičnog bilja
 - pčelinjaci, tovilišta stoke i peradi i sl.

117. Gospodarske objekte navedene u točki 116. ovih provedbenih odredbi mogu graditi samo osobe koje se bave gospodarskim djelatnostima kao osnovnim zanimanjem.

Prestankom bavljenja gospodarskim djelatnostima vlasnici su obvezni ukloniti te objekte sa zemljišta u roku od dva mjeseca računajući od dana prestanka obavljanja te djelatnosti.

118. Spremišta poljoprivrednih usjeva i strojeva, kao i spremišta ljekovitog i aromatičnog bilja mogu se podizati na poljoprivrednim površinama i njihova površina ne smije biti veća od 10 m².
119. Poljoprivredno zemljište koje je služilo kao osnova za utvrđivanje urbanističkih uvjeta u smislu točke 116. ne može se parcelirati na manje dijelove. Poljoprivredno zemljište na kojem postoji pojedinačni gospodarski objekt čija je veličina i vrsta takva da to zemljište u smislu odredaba ove odluke ne bi bilo dovoljno veliko za izgradnju dvaju gospodarskih objekata, ne može se parcelirati u manje dijelove, bez obzira u koje vrijeme i po kojoj osnovi je taj objekt podignut.
120. Kad na određenom poljoprivrednom zemljištu postoje uvjeti za gradnju pojedinačnog gospodarskog objekta, urbanistički uvjeti za gradnju takvog objekta ne mogu se utvrditi ako je to zemljište nepodesno za gradnju u smislu faktora ograničenja. U prethodnom stava zaštitni infrastrukturni pojas uz magistralnu cestu iznosi 100 — 300 m, regionalnu cestu iznosi 70 m od osi ceste, a ostale ceste 50 metara. Za željezničku prugu zaštitni pojas iznosi 300 m, a za industrijsku prugu 50 m.
121. Etažna visina pojedinačnih gospodarskih objekata je prizemnica, maksimalne visine 2,60 m' do vijenca krova. Oblikovanje pojedinačnih gospodarskih objekata mora biti u skladu s lokalnom tradicijom u gradnji ove vrste objekata.
122. Tovilišta stoke i peradi mogu se graditi samo na većim udaljenostima od navedenih u slijedećoj tabeli:

GOVEDA	SITNA STOKA	PERAD	UDALJENOST		
			od gradič. područja	od mag. ceste	od regional. ceste
komada	komada	komada	m	m	m
50—350	100—750	2.000—15.000	200	100	50
350—1000	750—2000	preko 15.000	300	100	50
preko 1000	preko 2000		500	200	100

Izuzetno, uz objekte na usamljenim izgradenim parcelama, koje imaju status izdvojenih dijelova građevinskog područja, mogu se graditi tovilišta stoke i peradarnici pod uvjetom da su propisano udaljeni od drugih dijelova građevinskog područja.

Odredba stava 2. ove točke može se primjenjivati i na slučaj kada se izdvojeni dio građevinskog područja sastoji od dvije izgrađene građevinske parcele i kad oba vlasnika zajednički zatraže utvrđivanje urbanističkih uvjeta za izgradnju tovilišta stoke od-

nosno peradarnika.

Udaljenost tovilišta stoke odnosno peradarnika u slučaju iz stava 2. i 3. ove točke može biti manja od 30 metara od stambenog objekta odnosno bunara.

Objekti iz stava 1., 2. i 3. ove točke, bez obzira na ispunjavanje uvjeta iz te točke, neće se moći graditi ako zemljište nije pogodno za izgradnju u smislu faktora ograničenja.

123. Uvjetima uređenja prostora za izgradnju tovilišta moraju se odrediti uvjeti:

- za opskrbu vodom,
- za djelotvorno pročišćavanje otpadnih voda,
- za prostor za boravak ljudi i
- za sadnju zaštitnog drveća.

III. OSTALE MJERE ZA PROVOĐENJE PLANA

124. Općinski organ za poljoprivredno zemljište u okviru provođenja politike racionalnog iskorištavanja i uređenja poljoprivrednog zemljišta u provođenju ovog plana će:

- uspostaviti i voditi evidenciju o površini, korisnicima i vrijednosti poljoprivrednog zemljišta,
- osnovati i voditi evidenciju o površini i vrijednosti poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi u granicama građevinskog zemljišta do privođenja namjeni,
- sačiniti plan komasacije i inicirati provođenje komasacije, arondacije i drugih mjera uređivanja zemljišta,
- sudjelovati u postupku pripreme i dočišćenja planova hidrotehničkih melioracija. Fiskalnom politikom u nadležnosti općine stimulirati će se individualni poljoprivrednici da okrupnjavaju svoje posjede, te da organiziraju mini-farne kao trajno opredjeljenje za obavljanje poljoprivrednom proizvodnjom.

125. Šumsko-gospodarska osnova uskladiti će se s Pravilnikom o načinu izrade šumsko-gospodarskih osnova područja.

Prilogu za izradu šumsko-gospodarske osnove činit će pejzažni projekt sanacije ogoljelih šumskih zemljišta i zaštite postojećih šuma u koridoru Jadranske turističke ceste, cesta Ston—Orebić i planirane auto-ceste duž općine.

126. Vrtovi unutar granica građevinskog područja će se, do privođenja namjeni, koristiti kao poljoprivredno zemljište. Stoga je potrebno osnovati i voditi evidenciju takvog zemljišta o površini i vrijednosti radi određivanja pravične naknade u postupku preuzimanja u društveno vlasništvo naročito kada se radi o naseljima gradskog karaktera ili dijelova predviđenih za kompleksnu društvenu izgradnju.

Građevinsko zemljište u postojećim gradskim naseljima podruštvljavat će se u skla-

du s donošenjem generalnih urbanističkih i provedbenih planova.

Društveno-politička zajednica koristit će pravo prvakupu radi osiguranja građevinskog zemljišta za organiziranu individualnu izgradnju.

127. Planom se utvrđuju atraktivna područja općine.

Atraktivnima u smislu ubiranja rente smatraju se sva naselja u zaštitnom obalom pojasu općine i zone za planiranje razvoja turizma izvan naselja.

128. Atraktivnost područja treba uzeti u obzir kao jedan od kriterija prilikom utvrđivanja prometne vrijednosti zemljišta u skladu s točkom 127.

Treba detaljnije razraditi zoniranje grada Dubrovnika za utvrđivanje naknade za korištenje zemljišta i preispitati način vođenja poreske politike kao instrumenta za provođenje zemljišne politike.

129. U procesu provođenja Prostornog plana osigurat će se kontinuirani stručni i znanstveno-istraživački rad koji će se prvenstveno usmjeriti na slijedeća područja:

- u zonama planiranja za izgradnju provest će se detaljnija istraživanja geološke i tektonske grade, morfoloških i inžinerijsko-geoloških karakteristika terena, u cilju definiranja pojedinih litoloških sastava, ograničavanja zone izrazito tektonske poremećenosti zbog primarne i sekundarne opasnosti od razornog djelovanja seizmičkih sila i detaljnog definiranja podobnosti područja za izgradnju,
- za zaštitu pojedinih izvora pitke vode, koji su u eksploataciji ili koji mogu za to poslužiti u budućnosti, izvršit će se hidrogeološki radovi za utvrđivanje odgovarajućih mjera zaštite,
- nastaviti će se s istraživanjima lokalnih karakteristika seizmičnosti (na Mljetu, kod Stona, kraj Stanoga, kraj Janjine) i seizmičnoj mikrorajonizaciji cijelog urbanih područja grada Dubrovnika,
- u cilju osiguravanja najpovoljnijih tehničkih i ekonomskih rješenja za zaštitu voda i od voda, te kompleksnog gospodarenja vodama, kao i definiranje osnovnih elemenata održavanja i razvoja vodnog režima inicirati će se izrada vodoprivredne osnove,
- u cilju zaštite voda od zagadivanja raditi će se na uspostavljanju katastara zagađivača i organizirati monitoring slanih i slatkih voda naročito na izvorima, plažama i lukama. Za sva kaptirana izvorišta izraditi će se projekti višestepenih zaštitnih zona, a prije svega za izvor Omble i konavoske Ljute.

IV. PRaćENJE PROVOĐENJA PLANA

130. Praćenje provođenja Prostornog plana vršit će se kontinuirano.

Ostvarivanje ovog plana priprema, prati i provodi općinski Komitet za komunalne i stambene poslove, izgradnju i prostorno uređenje u skladu sa slijedećim prioritetnim smjernicama i zadacima:

- osigurati trajno i kontinuirano praćenje i istraživanje odnosa i pojave u prostoru,
- analizirati izvršenje plana i ocjenjivati potrebu usklajivanja Plana s razvojem općine,
- osigurati i pratiti provođenje Plana u pravcu pripreme i izrade prostornih planova, te ostalih programa, akcija i zahvata u prostoru,
- razvijati plansku praksu za potrebe općine na principu integralnog planiranja, zasnovanu na znanstveno utemeljenim spoznajama,
- osigurati u procesu provođenja Plana organizaciju kontinuiranog znanstveno-istraživačkog rada u funkciji usmjeravanja razvoja prostornog planiranja, uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline.

Broj: 01-657/4-86

Dubrovnik, 9. srpnja 1986.

Predsjednik
Skupštine općine
Tomislav Milković, v. r.

Predsjednik
Vijeće udruženog rada
Vicko Baljević, v. r.

Predsjednik
Vijeće mjesnih zajednica
Miše Galjuf, v. r.

Predsjednik
Društveno-političkog vijeća
Niko Mišić, v. r.

135
Na temelju člana 119. i člana 189. Zakona o osnivanju delegacija i izboru i opozivu članova delegacija i delegata u skupštine (»Narodne novine SRH«, broj 49/81) donosim

R J E S E N J E

o raspisivanju ponovnih izbora za dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik

I

Raspisuju se dopunski izbori za izbor dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik, i to:

- u dvadesetprvoj (21.) izbornoj jedinici koju čine delegacije: RO »Dubrovačka banka«, »Služba društvenog knjigovodstva«, »Privredna komora Dalmacije« — Područno vijeće Dubrovnik, RO »Jugobanka« — Filijala Dubrovnik, RO »Privredna banka« — Filijala Dubrovnik, »Narodna banka« — Odjel Dubrovnik, RO

»Arhitekt«, RO »Geodet« i GRO »Dubrovnik« OOUR »Projektni biro« — jednog delegata;

- u četrdesetdrugoj (42.) izbornoj jedinici koju čine delegacije: Centar za odgoj i usmjereno obrazovanje (delegacija učenika) i Centar za umjetnički odgoj i obrazovanje »Luka Sorkočević« (delegacija učenika) — jednog delegata.

II

Dopunski izbori će se održati dana 17. listopada 1986. godine u delegacijama koje čine dvadesetprvu izbornu jedinicu, kao i u delegacijama koje čine četrdesetdrugu izbornu jedinicu.

Broj: 01-4910/1-86

Dubrovnik, 11. rujna 1986.

Predsjednik
Skupštine općine
Tomislav Milković, v. r.

136

Na temelju točke 2. stava 1. člana 183. Zakona o osnivanju delegacija i izboru i opozivu članova delegacija i delegata u skupštine (»Narodne novine SRH«, broj 49/81) Općinska izborna komisija u Dubrovniku donosi

R J E S E N J E

o raspisivanju ponovnih izbora za dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik

I

Raspisuju se ponovni izbori za izbor dva delegata u Vijeće udruženog rada Skupštine općine Dubrovnik i to:

- u dvadesetoj (20.) izbornoj jedinici koju čine delegacije: RO »Auto Dubrovnik«, GRO »Dubrovnik« — OOUR »Remont i održavanje«, SOUR »Dubrovkinja« — RO »Stolarija«, SOUR »Dubrovkinja« — RO »Autoservis« i RO »Gethaldus« — jednog delegata;
- u tridesetpetoj (35.) izbornoj jedinici koju čine delegacije: OS »Ivan Gundulić«, OS »Nikica Franić«, OS »Lapad«, OS »Miše Simonić«, Centar za odgoj i usmjereno obrazovanje, Centar za umjetnički odgoj i obrazovanje »Luka Sorkočević«, Fakultet za turizam i vanjsku trgovinu, Centar za obrazovanje kadrova u pomorstvu, Centar za predškolski odgoj »Anuška Radeljević« i Interuniverzitetski centar za postdiplomski studij — jednog delegata.

II

Ponovni izbori će se održati dana 17. listopada 1986. godine u delegacijama koje čine dvadesetu (20.) izbornu jedinicu, kao i u delegacijama koje čine tridesetpetu (35.) izbornu jedinicu.

Broj: 01-4909/1-86

Dubrovnik, 11. rujna 1986.

Predsjednik
Općinske izborne komisije
Nikša Raspopović, v. r.